



Groundsman van Heerenveen kiest voor de Tycrop

Van ultra light tot ultra heavy bezanden

Groundsman Henk Schreuder gebruikt de Tycrop in het Abe Lenstra stadion.

Henk Schreuder, groundsman van Eredivisieclub Heerenveen, kan er haast niet mee wachten. Zijn nieuwe Tycrop staat al klaar onder de tribunes. De grasmat in het Heerenveense Abe Lenstra-stadion ligt er in het pas begonnen voetbalseizoen prachtig bij. Nog geen veertien dagen geleden is er geprikt, maar voorlopig mag de tweedelige pendelende as met de vier grasbanden 'Abe Lenstra's' grassprietten nog niet beroeren.

Auteur: Broer de Boer

De bezander komt voor een fotootje in het stadion letterlijk langs de lijn te staan. Maar dat betekent niet dat Henk Schreuder geen ervaring heeft met dit apparaat! De groundsman -hij is ook jaren greenkeeper geweest- maakte kennis met de Tycrop-bezander op de golfbaan bij Appelscha. Het duurde niet lang of hij kon op proef via dealer Hooghiemstra uit Hardegarijp gebruik maken van een demonstratiemachine. Die beviel hem zo goed, dat hij de Tycrop meteen voor de voetbalclub aanschafte. In mei dit jaar werd zo'n gloednieuw, rood exemplaar afgeleverd. Denk nu niet dat de Tycrop sindsdien op de reservebank zit. De machine werd inmiddels ingezet op de negen grasvelden van oefenlocatie 'Skoatterwâld' van de Heerenveense Eredivisieclub. Maar ook voor de infill van het éne kunstgrasveld, dat de club op deze oefenlocatie rijk is, werd de machine al ingezet.

Vele mogelijkheden

Henk Schreuder heeft de tractor met de Tycrop door de ene materieleur naar binnen en omhoog gereden naar het veld. Hij presenteert

me de Tycrop op de kunststofstroken langs de boardings. Gebruiken of niet, de Fries blijft er nuchter onder. "Het is een buitengewoon praktische machine, waarmee je het bezanden beter, veiliger en productiever kunt uitvoeren. Ik heb voor de uitvoering gekozen waarmee je vanaf de tractor de machine helemaal kunt bedienen. Maar Tycrop heeft ook een versie waarmee je de instellingen op de machine kunt instellen en zelfs een op afstand bedienbare versie. Eigenlijk gebruiken wij van de vele mogelijkheden van het zandstrooien in beginsel maar twee instellingen: een lichte zanddressing en een middenzware zanddressing. Maar geloof me, je kunt er alle kanten mee op. De reden dat we hier dresen heeft natuurlijk alles te maken met de stroefheid van het veld. Doordat het bronwater dat we gebruiken nogal wat ijzer bevat, wordt de bodem gauw glad. Met het gecertificeerde M3-zeezand dat we gebruiken, heb je de bodem snel weer stroef genoeg. Wij slaan het zand op onder de tribunes, zodat het altijd gortdroog is. Maar met deze demoversie hebben ook kletsnat zand gestrooid op 'Skoatterwâld'. En zelfs dat ging



Bediening vanaf de tractor.



De werkbreedte varieert van 3 meter bij een ultrazware bezanding tot 11 meter bij dustdressing.

uitstekend. Ik ben, wat prestaties en afgeleverd werk betreft, erg enthousiast over deze machine. Hij werkt vele malen beter en sneller dan de Vicon-Lely pendelstrooier waarmee we eerst bezandden.”

“Groundsman Henk Schreuder is ook jaren greenkeeper geweest”

De machine

We praten dus over de Propass 180-EH Top Dresser van Tycrop. Deze getrokken machine wordt voor Nederland geïmporteerd door Jean Heybroek. Het apparaat staat op vier banden die twee aan twee aan een pendelende as zijn gemonteerd. Door de lage bodemdruk geeft de machine weinig insporing. Henk heeft gekozen voor de volledig vanuit de tractor programmeerbare computer die de roestvaste spinners en de naadloze transportband in- en uitschakelen en de gewenste snelheid geven, afhankelijk van de zwaarte van de bezanding.

De voorraadbak heeft een capaciteit van 1,5 tot 2 kubieke meter zand. Ogenscheinlijk klein, maar precies toereikend voor de toepassing op voetbalvelden. Hydromotoren drijven zowel de spinner als de naadloze, rubberen transportband aan. Hierbij zorgt de Even Flow Technology voor een gelijkmatig transport van het dressmateriaal naar de spinners. Henk Schreuder: “Dit systeem zorgt ervoor dat de transportband op de bodem niet opeens alle zand naar de achterkant van de bak verplaatst. Onder invloed van de zwaartekracht zie je in het dresszand als het ware in het midden van de bak een trechter ontstaan. De grootte van de wigvormige uitstroomopening kan variëren van 13 millimeter tot 13 centimeter. Veertien stalen pennen die tot op bijna de uitwendige transportband reiken breken als het ware de zandstroom, zodat uiteindelijk een constante stroom zand zonder kluiten of ophopingen de spinners bereikt, die het zand naar weerszijden en naar achteren wegslingeren.” De machine heeft een werkbreedte die varieert van 3 meter bij een ultrazware bezanding tot 11 meter bij dustdressing. De positie van de spinners

ten opzichte van de transportband beïnvloedt het strooibeeld. De unit met spinners kan namelijk na ontgrendeling handmatig naar voren of achteren verplaatst worden. Henk Schreuder: “De trekker die we hiervoor gebruiken, voldoet ruimschoots aan benodigde 18 pk trekkkracht voor de machine. Je moet er wel rekening mee houden dat het hydraulisch systeem van je tractor in staat moet zijn een olie-flow te leveren van minimaal 23 liter per minuut en een druk van 138 bar. Overigens bestaat er ook een uitvoering waar een *power pack* op de getrokken machine wordt gebouwd, die voor de oliedruk zorgt. Ik heb voor de Tycrop gekozen omdat je er alle types bezandingen mee kunt doen en met verschillende materialen, zoals infill. In onze praktijk blijkt echter dat wij alle mogelijke instellingen niet zozeer nodig hebben. Op golfbanen ligt dat anders. Meestal bezanden we hier licht of matig. De capaciteit (niet te groot en niet te klein) en het gewicht zijn voor mij bij de keuze toch wel de doorslaggevende factoren geweest. De unit met de spinners kun je overigens eenvoudig zonder gereedschap verwijderen. Dat is gemakkelijk voor het onderhoud.”



Henk Schreuder en 'beroepsvrijwilliger' Kees Smit.

Nieuwe ondergrond

Henk Schreuder rijdt zijn trekker met de Tycrop letterlijk weer van het veld af en verdwijnt door de enige deur in het Abe Lensta-stadion, waarlangs je met materieel op het veld kunt komen. Hij demonstreert op een grasveld voor het stadion hoe een matige bezanding er in zijn ogen uit ziet. Daarna bekijken we de grasmat in het stadion, die er ondanks sporen van gebruik prachtig bij ligt. "Maar niet eens zo lang geleden was het één grote bouwput", vertelt de groundsman. "In 2008 is de bodem tot op een diepte van

70 centimeter uitgegraven. Alle grond is door dezelfde deur, waardoor ik net naar buiten reed, afgevoerd. Er zat namelijk een storende laag in de bodem, waardoor het water na zware regenbuien op veld bleef staan. Dat betekende dat alle leidingen in de grond en ruim 10 duizend kubieke meter grond zijn verwijderd. Daarna hebben we er nieuwe grond in gereden. De bodem bestaat nu uit een laag van 50 centimeter zand en een toplaag van 20 centimeter. In die toplaag zijn fibers en axis verwerkt net als bijvoorbeeld in het PSV-stadion. Ik wilde daarmee de zode een stuk



Stalen pennen egaliseren de zandstroom en zorgen dat er geen kluiten op de spinners terechtkomen.

extra stevigheid geven. Ik belicht met de zware belichtingskarren van het SGL-concept de grasmat en ik wilde niet het risico lopen op insporing van de vier wielen. Deze hele renovatieklus is uitgevoerd door Ingenieursbureau Oranjewoud, waarbij we ons door Agterberg lieten adviseren. De toplaag is door Agterberg zelf in het stadion aangebracht. Onze grasmat kan nu gelukkig de hevigste buien uitstekend verdragen."

Doorworteling stimuleren

Wat voor gras is er uiteindelijk in gekomen? Henk Schreuder: "Er zijn graszoden van Hendriks uit Heythuizen in gekomen. De samenstelling van onze toplaag klikte met het bodem waarin hij zijn zoden kweekt. Ik vind het belangrijk om daar op te letten om gelijk een goede start te kunnen krijgen. Verder heb ik de kweker aangegeven om, gerekend vanaf drie weken voor het leggen van de zoden, geen bemesting meer uit te voeren. Mijn toplaag heb ik van te voren wel bemest. Hierdoor hoopte ik te bereiken dat de graswortels uit de gelegde zode de voedingsstoffen gingen opzoeken: een diepere doorworteling en sneller aanslaan was het gevolg. Er is een grasmat in gekomen die uit 60 procent veldbeemd en 40 procent Engels raaigras bestaat. Ik hoef mijn collega's natuurlijk niet te vertellen dat de planning om deze hele exercitie te realiseren uiterst krap was. Met medewerking van alle betrokkenen hebben we ons daar voortreffelijk doorheen geslagen." Henk wijst me de plekje



waar onmiskenbaar kort of langer geleden beschadigingen ingezaaid zijn: “Voor het doorzaaien en het herstellen van slidingplekken gebruik ik Engels raagrass, dat kiemt sneller. Winterdag gebruik ik hiervoor SOS-zaad. Dat kiemt nog iets sneller. Dit is een klus die Kees Smit voor zijn rekening neemt, een gepensioneerd vrijwilliger, die bijna alles voor ‘onze’ voetbalclub Heerenveen over heeft. Eigenlijk kan ik zeggen dat we samen het hele onderhoud aan het hoofdveld doen. Op onze oefenvelden werken twee man. Ik stuur daar aan wat bemesting en renovatie van de velden betreft. Ik huur slechts sporadisch externe arbeidkracht of materieel in.”

The job

“Je moet iets met voetbal hebben”, vindt Henk. “Anders ben je als groundsman in zo’n prachtig stadion niet op je plaats. Ik ben dus ook bij alle trainingen om een oogje in het zeil te houden. Ik schuw het niet om een waarschuwing te geven

als ze bij een ‘rondootje’ tijdens een training te lang in hetzelfde gebied blijven trainen en dat accepteert men hier ook van me. Maar je moet ook iets met gras hebben.”

En dát heeft Henk Schreuder! Zijn CV vermeldt een opleidingstraject van land- en tuinbouwscholen. Hij koos er na een driejarige opleiding op een middelbare tuinschool voor om het hoveniersvak in te gaan. Zijn eerste werkgever was een hovenier in het Friese Berlikum. Daar werkte Henk acht jaar. Daarna ging hij in Nieuw-Zeeland werken bij een hortensiaakweker - overigens een kennis van zijn werkgever in Berlikum. Maar al gauw stond Henk op een Nieuw-Zeelandse golfbaan. Niet om te golfen, maar om te werken! Na twee jaar werd zijn arbeidsvergunning in Nieuw-Zeeland niet verlengd. Golfbaan Heidemeer bij Heerenveen kon hem gelukkig als greenkeeper gebruiken. Henk Schreuder: “Toen ik zag dat er een groundsman gevraagd werd bij mijn favoriete club: SC Heerenveen heb ik geen moment geaarzeld om te solliciteren en ik werd aangenomen. Ik werk hier nu alweer vier jaar.”

Onvermurwbaar

De groeiomstandigheden van het gras zijn sinds de bouw van het Heerenveense stadion zo’n vijftien jaar geleden alleen maar minder gunstig geworden. Toen was er nog plaats voor achtduizend bezoekers op de tribunes, maar nu kunnen er 26 duizend supporters in, terwijl er plannen zijn dat uit te breiding tot 32 duizend. “De hogere tribunes zorgen nu voor meer schaduw en minder wind. Daardoor blijft de grasmat ‘s ochtends langer nat”, vertelt Henk Schreuder. “Ik sweep ‘s ochtends de grasmat dus, net zoals ze op de greens van een golfbaan doen. Dat betekent dat ik met een sleepkabel de dauw van het gras haal, zodat het sneller opdroogt. Onze grasmat krijgt steeds meer voor de kiezen. De club speelt er jaarlijks een kleine dertig wedstrijden op, maar ook vinden er de bijbehorende trainingen plaats. Afgelopen winter hebben ook lagere elftallen in het stadion getraind omdat we op de oefenlocatie geen veldverwarming hebben. En ik zeg altijd: een training is voor een veld net zo slecht als drie wedstrijden. Ik ben dan ook onvermurwbaar als de trainingstijd overschreden wordt. Een kwartier langer trainen betekent een kwartier tijd op meer schade en vele manuren meerwerk, want voor wedstrijden moet je natuurlijk pieken met je grasmat. Voor onze voetbalclub, maar ook voor mezelf is dat een erekwesitie.”



De spinner-unit kan na ontgrendeling naar voren en naar achteren verplaatst worden voor een ideaal strooibeeld.